
Zprávy ČSEtS

č. 31

únor 2018

Obsah

<u>Úvodní slovo předsedkyně výboru</u>	1
<u>Jak přispět do zpravodaje?</u>	1
<u>Zápis z valného shromáždění ČSEtS</u>	2
<u>Hospodaření společnosti</u>	5
<u>Pozvánka na konferenci ČSEtS</u>	6
<u>Cena Zdeňka Veselovského</u>	7
<u>Cena za popularizaci výzkumu pro Jana Žďárka</u>	8
<u>Obhájeno!</u>	9
<u>Stalo se</u>	14
<u>Zprávy z konferencí, stáží apod.</u>	17
<u>Kalendář konferencí</u>	24

Úvodní slovo předsedkyně výboru

Vážení a milí etologové,

rok se s rokem sešel, tak vychází další číslo Zpravodaje a já, znovu zvolená předsedkyně společnosti, jsem opět byla požádána o napsání úvodníku. Trochu jsem s tím otálela neb jsem se těšila, že jej budu psát s veselou myslí a vidinou radostných změn na Pražském hradě. Místo toho však přišlo veliké zklamání. Jak to, že v naší zemi stále převažují lidé, kteří před slušným a vzdělaným člověkem, viditelně se těšícím dobrému zdraví, dají přednost zchátrale vypadajícímu individuu, jež je navíc arogantní a otevřeně lže? Po dlouhých úvahách mě napadla aspoň jedna odpověď, lidé se prostě asi bojí neznámého. Raději dají přednost zatuchlému, ale známému smrádku, v domněnku, že už je nemá čím překvapit, než aby podpořili svěží vítr, který by s sebou mohl přinést nepředvídatelné změny, byť nelze vyloučit, že by byly k lepšímu.

Věřím, že znovuzvolení mé a Kamila Vlčka nebylo hnáno touhou zachovat staré jistoty. Už během uplynulých dvou let jste si jistě všimli, že jsme změnili ledacos – počínaje náhodným pořadím příspěvků prezentovaných na konferenci a konče změnou formátu Ceny Zdeňka Veselovského. Na letošek máme připraveny změny další. Netvrdím, že budou k lepšímu, ale abychom to zjistili, musíme je nejprve vyzkoušet. Děkuji tímto všem členům výboru, se kterými mi je či bylo potěšením spolupracovat, za to, že jsou ochotni otevřeně diskutovat a nebojí se zkoušet nové věci.

Na závěr mi dovoluje popřát nám všem čerstvý vítr, jak v osobním životě, tak i ve výzkumu. Těším se na viděnou v Ostravě.

Tereza Petrusková

předsedkyně výboru ČSEtS

[↑ Zpět na obsah](#)

Jak přispět do zpravodaje?

Chtěli bychom poděkovat všem externím autorům, kteří letos do zpravodaje jakoukoliv formou přispěli: Luděk Bartoš, Aneta Baklová, Jitka Fialová, Jitka Jančúchová Lásková, Barbora Kuběnová, Tomáš Senko, Vít Třebický, Michaela Másílková, Magdalena Hadová, Shareena Jarmila Van Boheemen, Jana Vokurková, Abel Souriau. Díky jejich úsilí je zpravodaj pestřejší.

Příspěvky do zpravodaje můžete posílat během celého roku na e-mail společnosti casetolspol@gmail.com s předmětem „zpravodaj“. Během přípravy zpravodaje vás vždy znovu k zaslání příspěvků vyzveme. Jak můžete přispět?

- **Titulní strana zpravodaje** – Máte vlastní zajímavé foto, které ilustruje chování nebo výzkum chování lidí nebo zvířat? Pošlete nám ho. Vybereme nejzajímavější a dáme ho na titulku zpravodaje. Pošlejte prosím s popisem a informací o autorství. Snímky by měly být pokud možno aktuální.
- **Postřehy z konferencí, stáží, cest, apod.** – Byli jste v uplynulém roce na zajímavé akci? Chcete se podělit o zajímavé vědecké a sociální postřehy? Pošlete nám krátkou zprávu...
- **Rozloučení** – Pošlete nám vzpomínku na kolegy etology, kteří nás v uplynulém roce opustili.
- **Obhájeno** – Představujeme PhD absolventy, jejichž práce se zabývala studiem chování. Pošlete nám anotaci (maximálně 150 slov) a soupis článků s bibliografickými údaji svojí dizertace nebo dizertace vašeho studenta. Dizertace nemusí být od člena ČSEtS. Podrobnosti viz zpravodaj č. 28. Viz také formát představení v tomto a předešlém zpravodaji.
- **Knihy** - Četli jste, vydali jste, nebo máte tip na zajímavou etologickou knihu (českou/slovenskou, český/slovenský překlad či zahraniční), která vyšla v uplynulém roce? Pošlete nám recenzi nebo jen krátké upozornění.
- **Kalendář konferencí** – Nenašli jste v předešlém kalendáři svou oblíbenou konferenci? Dejte nám vědět!
- **Významná jubilea** – Ujistěte se, že nezapomeneme připomenout významné jubileum vašeho kolegy a pošlete nám echo.
- **Ostatní** – Jakékoliv další naléhavé sdělení členům společnosti, které nezapadá do předešlých kategorií.

Děkujeme a těšíme se na vaše příspěvky! [↑ Zpět na obsah](#)

Zápis z valného shromáždění 44. konference České a Slovenské etologické společnosti

Zapsala: Jitka Lindová, 23. 11. 2017, Jihlava. Přítomno je 35 členů společnosti.

1. Členové byli seznámeni s programem valné hromady:

- Zpráva o činnosti Společnosti a hospodaření
 - Představení rozpočtu na rok 2018 a vyúčtování roku 2016

- Facebook
 - Představení nových členů společnosti
 - Obměna výboru
 - Volby
 - Volná sekce
 - Hlasování o rozpočtu
 - Schválení členských poplatků na rok 2018 – 5 min
2. Předsedkyně výboru společnosti Tereza Petrusková zahájila valnou hromadu v 19:20.
 3. Michaela Syrová přednesla zprávu o hospodaření v roce 2016 a plánovaný rozpočet na rok 2018. Předloženo vyjádření revizní komise. Představen návrh výboru zvýšit konferenční poplatek o 150 Kč pro studenty a 200-300 Kč pro dospělé. Revizní komise tento návrh podporuje. Diskuze: Jitka Bartošová: konferenční poplatek je proměnlivý v závislosti na situaci, nedá se odhlasovat. Jan Havlíček: potřeba relativně navyšovat rozdíl mezi členem a nečlenem. Jan Havlíček: návrh zavést slevy pro sociální případy. Student z pléna: cena je limitující faktor. Gudrun Illmannová: podpořila návrh na slevu pro studenty. Odloženo k další neformální diskuzi.
 4. Představení úspěšného fungování facebooku (Vypracoval Pavel Linhart, v nepřítomnosti zastoupen Petruskovou.) Facebooku stoupá sledovanost, funguje zasílání pracovních pozic. Rovněž Terezou Petruskou v zastoupení za Pavla Linharta byla informována společnost, že ve zpravodaji společnosti (vyjde v lednu) je možno prezentovat proběhlé obhajoby, zajímavé konference, stáže, případně nové etologické knihy.
 5. Byli představeni noví kandidáti na členství ve společnosti Ondřej Belfín, Petra Eretová, Anna Fišerová, Markéta Houšková, Veronika Janátová, Hana Kahounová, Martina Morová, Zdenka Mrlíková, Monika Nečasová, Šárka Neužilová, Karel Novák, Ludmila Oliveriusová, Katarína Prikrylová, Tereza Roubalová a Petr Veselý. Na místě se dále přihlásili Denisa Kováčsová a Klára Ničová. Přítomní noví kandidáti Ondřej Belfín, Katarína Prikrylová, Denisa Kováčsová, Klára Ničová, Petra Eretová, Tereza Roubalová, Petr Veselý, Monika Nečasová a Martina Morová se představili společnosti. Dále byla v zastoupení (Terezou Zikánovou) představena Anna Fišerová.
 6. Předsedkyně Tereza Petrusková uvádí volby do výboru. Představení členové výboru s končícím mandátem: Tereza Petrusková, Silvie Rádlová, Kamil Vlček. Představení pokračující členové výboru: Jitka Lindová, Pavel Linhart, Tomáš Senko, Michaela Syrová. Představení noví kandidáti do výboru: Francisco Ceacero, Petra Frýdlová, Tereza Petrusková, Petr Veselý, Kamil Vlček. Dále byli také představeni kandidáti do revizní komise: Helena Chaloupková, Gudrun Illmanová, Martina Konečná. Na výzvu se přihlásili 2 členové volební komise: Jan Havlíček a Adam Petrusek. Přítomno je 35 členů společnosti. V 19:50 proběhla volba nových 3 členů komise, 2 členů revizní komise.

7. Předsedkyně Tereza Petrusková informovala o konání konference 2018 v Ostravě. Pravděpodobně bude posunuto konání na víkend (pátek odpoledne-pondělí ráno exkurze).
8. Členové jsou upozorněni Kamilem Vlčkem na pravidla psaní abstraktů, která jsou vyvěšena na webu společnosti. Dále vysloven apel na členy společnosti z řad školitelů, zařadit se mezi hodnotitele abstraktů. Diskuze z pléna k tématu hodnocení abstraktů: Gudrun Illmanová: vyjádřila nesouhlas s tím, že hodnocení nedoznalo reakce od autora abstraktu. Tereza Petrusková: vysvětlila systém jednokolového hodnocení. Tereza Petrusková se za výbor omlouvá za pozdní zpětné zaslání hodnocení, takže autoři neměli čas opravit abstrakty. Slíbena náprava příští rok. Petr Veselý: návrh možnosti, aby hodnotitel mohl vymáhat úpravu. Odpověď výboru: příliš administrativně náročné. Jitka Bartošová upozorňuje, že dvoukolové hodnocení sloužilo původně ke zvednutí kvality abstraktů, což se již povedlo.
9. Oznámeny výsledky voleb. Hlasování se zúčastnilo 33 účastníků. Všechny hlasy byly platné. Zvoleni byli Tereza Petrusková (31 hlasů), Kamil Vlček (27), Petra Frýdlová (19). Nezvoleni byli Petr Veselý (13), Francisco Caecero (9). Rovněž byly oznámeny výsledky volby do revizní komise: Martina Konečná (28), Helena Chaloupková (20), nezvolena byla Gudrun Illmanová (18).
10. Valná hromada hlasováním schválila rozpočet na rok 2017 (35 pro/ 0 proti/ 0 se zdrželo).
11. Předsedkyně výboru Tereza Petrusková dále informovala, že prekonferenční workshop proběhl neúspěšně, byl nízký zájem (dorazilo 6 účastníků). V dalších letech nebude v tomto pokračováno.
12. Předsedkyně Tereza Petrusková jménem výboru navrhuje diskuzi o změně povahy ceny Zdeňka Veselovského. Důvodem je nízký zájem a obava, že studentům nestojí za to psát projekt kvůli poměrně nízké částce. Petr Tureček: návrh vybrat pouze jednoho výherce a zvýšit cenu: Výbor: společnost na zvýšení ceny nemá. Tereza Petrusková: návrhy výboru na změnu ceny ZV:
 - a. cena za prvoautorskou etologickou publikaci v impaktovaném časopise z minulého roku, v době, kdy autor byl student. Peníze k volnému použití. Jeden výherce, alternativně možno rozdělit mezi několik výherců.
 - b. 20 tis. příspěvek na konferenci pod podmínkou prezentování vlastního publikovaného (nebo submitovaného) článku, kde je dotyčný první autor nebo corresponding autor.Diskuze se všemi členy o stávající a nových 2 variantách. Adam Petrusek: navrhuje doplnění podmínek k variantě 1: student české nebo slovenské univerzity, článek vznikl v ČR nebo SR. Hlasování o variantách: č. 1: 22 hlasů, varianta č. 2: 7 hlasů, 2 se zdrželi. Odhlasována varianta č. 1. Diskutována upřesňující podmínka, že stejný člověk může zvítězit opakovaně, na základě jiného článku. [↑ Zpět na obsah](#)

Hospodaření společnosti

Na tomto místě připomínáme, že členské příspěvky představují jeden z důležitých nástrojů financování společnosti. Členský příspěvek ročně činí 300 Kč / 11 EUR, studenti a důchodci 150 Kč / 5 EUR. Členské příspěvky prosím platte převodem na účet, a to buď v korunách: 2300962948/2010, nebo v eurech: 2500962950/2010.

Revizní komise prostudovala rozpočet společnosti za rok 2016 a na rok 2018 a došla k následujícímu: v rozvaze za rok 2016 společnost vykazovala zisk, proto rozpočet společnosti na rok 2017 s mírným ztrátovým výsledkem je hodnocen jako v pořádku. Revizní komise se usnesla, že rozvahu za rok 2016 a návrh rozpočtu na rok 2018 schvaluje.

Financování ČSEtS v roce 2016 (sestavila Michaela Levá):

Příjmy	Kč	Výdaje	Kč
Členské příspěvky	4 988	Materiál	15 255
Konferenční poplatky	99 280	Stravování	54 567
		Ubytování a doprava	4 995
		Režie	25 974
		Cena ZV	20 000
Celkem	104 738 Kč		120 791 Kč

SCHODEK: 14 741

Stav účtu v Kč k 31. 12. 2016: 136 715 Kč

Zůstatek v pokladně CZK k 31. 12. 2016: 73 507 Kč

Stav účtu v EUR k 31. 12. 2016: 906,20 EUR (cca 24 485 Kč)

Zůstatek v pokladně EUR k 31. 12. 2016: 45,52 EUR (cca 1 229 Kč)

Celkem: 235 936 Kč

Daňová povinnost v roce 2016 nevznikla. Daňové přiznání odevzdáno včas.

Financování ČSEtS v roce 2018 – schválený rozpočet (sestavila Michaela Syrová):

Příjmy	Kč	Výdaje	Kč
Členské poplatky CZ + EUR	6 000,00	Bankovní poplatky	0
Vložné na konferenci	100 000,00	Daňové přiznání	5 000,00
		Náklady na konferenci	100 000,00
		Cena ZV	10 000,00
		Web doména na následujících 5 let	1 300,00
CELKEM	106 000,00		116 300,00

SCHODEK: 10 300,-[↑ Zpět na obsah](#)

Pozvánka na konferenci ČSEtS v roce 2018

Výbor ČSEtS a Ostravská univerzita si Vás dovolují pozvat na 45. konferenci ČSEtS, která se bude konat v Ostravě.

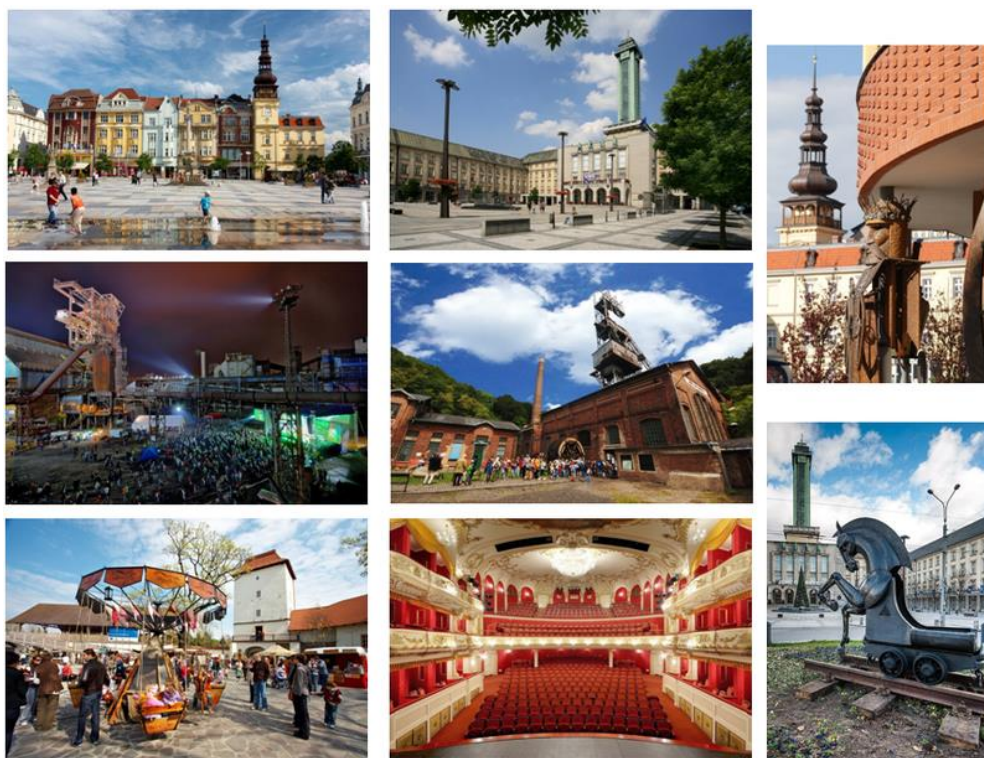

Foto: Wikipedia

Termín konference: pátek 9. 11. – pondělí 12. 11. 2018.

Bližší informace budou postupem času upřesněny a zveřejněny na webu ČSEtS (www.csets.sk), na facebookové stránce (<https://www.facebook.com/casetolspol>) a zaslány e-mailem členům ČSEtS. [↑ Zpět na obsah](#)

Cena Zdeňka Veselovského

Cena Zdeňka Veselovského bude mít od tohoto roku nový formát. Nově se Cena Zdeňka Veselovského bude udělovat za vynikající studentskou publikaci s etologickou tematikou. Cenu uděluje Česká a Slovenská etologická společnost.

Kdo se může přihlásit:

- student(ka) české nebo slovenské vysoké školy (jakékoli národnosti / státního občanství). Členství v ČSEtS není podmínkou.

Podmínky soutěže:

- cena se uděluje za prvoautorský článek zveřejněný v odborném časopise v kalendářním roce, za který se cena uděluje (za datum zveřejnění je považována jakákoli forma zveřejnění včetně “online early”)
- student(ka) deklaruje příslušnost k české nebo slovenské mateřské instituci v článku v podobě afiliace
- datum přijetí publikace k tisku musí předcházet datu obhajoby disertační či diplomové práce uchazeče

Co je třeba předložit:

- dokument nominované publikace ve formátu pdf
- stručné shrnutí (do 100 slov), v čem spočívá mimořádnost práce
- shrnutí školitele o autorském podílu prvního autora a prohlášení, že studuje či v dané době studoval
- stručný odborný životopis (obsahující i data narození, zahájení a případně ukončení studia)

Cena bude udělena odbornou komisí ČSEtS. Komise se bude rozhodovat na základě originality práce a jejího přispění k etologickému výzkumu.

Cena je spojena s finanční odměnou 10 tisíc Kč. Bude udělována v ročních intervalech. (Komise si však vyhrazuje právo rozhodnout o neudělení ceny v daném roce.) Slavnostní

udělení ceny proběhne během etologické konference. Laureát(ka) bude vždy vyzván(a) k přednesení příspěvku o oceněné práci na konferenci (pokud již tato nebyla prezentována v předchozích letech).

Další informace naleznete na webových stránkách společnosti www.csets.sk.

[↑ Zpět na obsah](#)

Cena za popularizaci výzkumu pro Jana Žďárka

Vážení členové ČSEtS,

rád bych se s vámi podělil o radostný zážitek. Dnes jsem měl tu čest zúčastnit se slavnostního předání „Ceny předsedy Rady pro výzkum, vývoj a inovací za propagaci nebo popularizaci výzkumu, experimentálního vývoje a inovací“, kterou v Hrzánském paláci na Hradčanech udělil místopředseda vlády Pavel Bělobrádek čestnému členovi ČSEtS, prof. RNDr. Janu Žďárkovi, DrSc., za propagaci vědy. Už dlouho jsem neměl tak silný pocit oprávněnosti udělení ceny jako dnes. Protože se s Honzou Žďárkem známe asi tak 45 let, mohl jsem na vlastní oči a uši sledovat po mnohá desetiletí jeho dlouholeté, úspěšné úsilí o šíření vědeckých poznatků svými popularizačními články, knihami, přednáškami, vystoupeními v médiích atd., atd. Málokdo má takový dar jako on vysvětlovat vědecké poznatky zábavnou a laskavou formou, ze které si odnese poznání jak laik, tak odborník. Jako bonus jsme se dozvěděli, že po mamutím knižním díle „Hmyzí rodiny a státy“ nyní píše další knihu. K tomu mu přeji za sebe, a jistě i za vás, dostatek sil a zdraví! Luděk Bartoš, 10. 10. 2017

Jan Žďárek s cenou (foto: Luděk Bartoš)

[↑ Zpět na obsah](#)

Obhájeno!

Aneta Baklová: Information Content in Vocalization of Guinea Pigs (*Cavia porcellus*): Individual Distinction and Recognition of Predators. Prosinec 2016. Česká zemědělská univerzita v Praze, Fakulta tropického zemědělství, Katedra chovu zvířat a potravinářství v tropech. Školitel: Eva Baranyiová. Odborný konzultant: Richard Policht.

Anotace: Dizertační práce byla věnována zvukovým projevům mládřat morčat a zároveň jejich reakcím na predátory v laboratorních podmínkách. Dřívějšími vědeckými články byla potvrzena hlasová individualita u mládřat morčat starých 8 až 10 dní. Přestože se někteří caviomorfní hlodavci dorozumívají ultrazvukem, u morčat přítomnost vysokofrekvenčních zvuků potvrzena nebyla. Je známo, že morčata v přírodních podmínkách reagují na predátory výstražnými zvuky, dosud však jejich reakce nebyly testovány v umělých podmínkách. Cílem práce tedy bylo určit věk, kdy bude prokazatelná vokální individualita zvuku „whistle“, otestovat přítomnost ultrazvukových signálů a prozkoumat antipredační chování a varovné zvuky v přítomnosti vzdušného a pozemního predátora. Práce dospěla k závěrům, že individualita morčat je prokazatelná od prvního dne života morčat a míra individuálně rozdílných vokálních parametrů se s věkem mění, morčata jsou schopna vokalizovat do frekvence 30 kHz, ale pro jejich komunikaci nejsou vysokofrekvenční signály klíčové, a že morčata rozeznávají pozemní a vzdušné predátory, ale varovné zvuky vydávají jen zřídka.

Obsah dizertace: Baklová A, Baranyiová E, Šimánková H. 2016. Antipredator behaviour of domestic guinea pigs (*Cavia porcellus*). Acta Veterinaria Brno 85: 293-301.

V současnosti: OSVČ – služby pro zvířata, působí jako externí redaktor populárně-naučných časopisů o zvířatech, příležitostně vystupuje jako odborník chovu zvířat v hobby-pořadech na několika televizních stanicích. V současnosti studuje Psychoterapii na Pražské vysoké škole psychosociálních studií.

Jitka Fialová: Perception of individual variation in body odour in human adults. 2017. Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, Katedra zoologie. Školitel: Jan Havlíček

Anotace: The thesis consists of two parts. The first part introduces the topic of human chemical communication and reviews current evidence on individual variation in human body odour and its perception. This part is framed by sexual selection theory. In the first chapter, the concept of the theory of communication is introduced followed by a discussion on the specifics of chemical communication. Next, the formation of individually specific body odour signatures with reference to skin glands, their volatile products and the subsequent metabolization by skin microflora is described. The next chapters are dedicated to selected interindividual body odour cues such as sex and kin recognition, genetic compatibility in genes of Major Histocompatibility Complex, and health and reproductive status in a mate choice context. Furthermore, interactions between perfumes and body odours are discussed. Finally, methods of body odour sampling are introduced and a rationale behind presenting individual samples or body odour blends is discussed.

The second part is comprised of six scientific papers, specifically three reviews and three empirical studies. Review papers summarize factors affecting human body odour quality with emphasis on diet and affective states. The first text shows that human body odours contain cues to affective states of other individuals such as fear, stress or happiness. People are to some extent able to distinguish between individual emotions based on body odour alone and moreover, these odours affect their cognition or behaviour. It is hypothesised that these odours are often processed on an unconscious level. Paper two critically reviews factors contributing to inter- and intraindividual variation in body odour, for instance personality, nutrition and health status. Next, the role of diet-related odour cues in mate choice contexts and assessments of potential partner condition and quality are discussed, concluding that these olfactory cues could be subjects of sexual selection. The effect of diet on body odour is summarized in the next paper suggesting that these cues could be used to assess nutritional status and quality of other individuals. The influence of diet is further elucidated in the first empirical study focused on garlic consumption. Contrary to our expectations we found that garlic positively affects axillary odour attractiveness probably due to the well-known beneficial health effects such as antioxidant and antimicrobial activity. The second empirical study investigates previous evidence that people select perfumes to complement their own natural body odour. As kin share some body odour qualities, we could expect a kin advantage in choosing suitable perfumes for their relatives. Our results suggest that kin (sisters) are more tuned to select perfumes for their brothers compared to unrelated individuals (girlfriends), but show even better performance than men themselves. Finally, we show that in contrast to facial research that found higher attractiveness of composite pictures, human body odour composites consisting of 2 and 4 samples are perceived similarly attractive as individual samples highlighting differences between chemosensory and visual perceptual mechanisms.

Obsah dizertace: Fialová, J. and Havlíček, J. (2013). Perception of emotion-related odours in humans. *Anthropologie*. 50(1), 95-110. // Havlíček, J., Fialová, J., & Roberts, S. C. (2017). Individual variation in body odour. In: *Springer Handbook of Odor* (Buettner, A. ed). Springer, New York. pp. 943-955. // Fialová, J., Roberts S. C. & Havlíček, J. (2013). Is the perception of odor cues to diet linked to sexual selection in humans? In: *Chemical Signals in Vertebrates XII* (Hurst, J. L.; Beynon, R. J.; Roberts, S. C. & Wyatt T. D. eds). Springer, New York. pp. 161-170. // Fialová, J., Roberts, S. C., & Havlíček, J. (2016). Consumption of garlic has positive effect on axillary body odor. *Appetite*, 97, 8-15. // Sobotková, M., Fialová, J., Roberts, S. C. & Havlíček, J. (2017) Effect of biological relatedness on perfume selection. *Perception*. 46, 498-515. // Fialová, J., Sorokowska, A., Kubicová, L., Roberts, S. C. & Havlíček, J. (revision) Human body odour composites are not more attractive than the individual samples. i-Perception.

V současnosti: Katedra zoologie, Přírodovědecká fakulta, Univerzita Karlova a Národní ústav duševního zdraví, vědecká pracovnice. V současnosti se zabývám výzkumem čichové komunikace u člověka, vlivu vnějších faktorů na lidskou tělesnou vůni a jejím působením na ostatní jedince, roli čichu ve vztahu matky a dítěte či vztahem mezi atraktivitou a kvalitou jedince.

Jitka Jančúchová Lásková: Ekologie chování gekončíka nočního (*Eublepharis macularius*). 2017. Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, Katedra zoologie. Školitel: Eva Landová.

Anotace: V průběhu evoluce přírodní výběr selektuje jedince, kteří volí tu nejlepší strategii pro přežití a největší reprodukční úspěch. Z evolučního hlediska hraje hybridizace významnou roli v procesu speciace. Zvolení vhodné antipredační strategie vzrůstá šance jedince na přežití. Ve své dizertační práci jsem se zabývala těmito dvěma tématy a jejich vlivu na fitness u gekončíka nočního (*Eublepharis macularius*, Eublepharidae). Oproti jiným skupinám obratlovců je záznamů o hybridizaci a jejím vlivu na fitness (fertilitu, přežívání) hybridů u ještěřů málo, ačkoliv hybridizují i geneticky vzdálené druhy. Efekt hybridizace na fitness byl studován u dvou druhů gekončků (*E. macularius* a *E. angramainyu*). Zda jsou ochotni se křížit s cizím druhem a jaký to má dopad na fitness hybridů. Podobně byly studovány u geneticky příbuznějších forem

komplexu druhů kolem *E. macularius* případné prekopulační omezení a výhody a ztráty spojené s hybridizací. Analýza dat ukázala, že ještěři hybridizují i mezi velmi fylogeneticky vzdálenými druhy a dokonce jsou „úspěšnější“ než ptáci nebo želvy. Překvapivě se v naší studii neprokázal vztah mezi genetickou vzdáleností rodičovských druhů a sterilitou anebo neživotaschopností hybridů. Alespoň částečná fertilita F1 hybridů a tok genů se vyskytoval i u hybridizací mezi geneticky nejvzdálenějšími rodičovskými druhy. Zjistili jsme, že nejsou vytvořeny dostatečné prekopulační zábrany, které by bránily jak mezidruhové, tak vnitrodruhové hybridizaci. Významné bylo zjištění, že mezidruhové křížení druhů *E. angramainyu* a *E. macularius* je prvním záznamem o křížení u druhů s teplotně určeným pohlavím (TSD) u ještěřů. Zároveň patří k hybridizaci mezi geneticky nejvzdálenějšími druhy ještěřů ve srovnání s dostupnou literaturou. Na základě morfologických analýz a analýzy zbarvení se liší jak rodičovské druhy *E. angramainyu* a *E. macularius*, ale také jejich F1 hybridy. Druh *E. angramainyu* roste pomaleji a větší velikosti dosáhne díky delšímu období exponenciálního růstu. F1 hybridy jsou životaschopní a fertilní a introgrese je umožněna díky zpětnému křížení. Mezidruhové hybridy, s výjimkou F2 hybridů, nemají žádná poškození a ani horší životaschopnost nebo růst. Na základě toho lze očekávat, že ještěři hybridizují častěji, a i mezi geneticky rozdílnějšími druhy, než se dodnes ví. Podařilo se nám zdokumentovat změny antipredační strategie v průběhu ontogeneze u druhu *E. macularius*. Zatímco mláďata odrazují predátora vokalizací, dospělci utíkají a mají výhodu z krytického zbarvení.

Obsah dizertace: Jančúchová-Lásková, J., Landová, E. & Frynta, D. (2015). Are genetically distinct lizard species able to hybridize? A review. *Current Zoology* 61: 155-180. // Landová, E., Jančúchová-Lásková, J., Kratochvíl, L., Polák, J. & Frynta, D. Divergence in sexual behaviour during distant and close hybridization in eublepharid geckos: experimental crossing of *Eublepharis macularius* and its congeners (manuscript). // Jančúchová-Lásková, J., Landová, E. & Frynta, D. (2015). Experimental crossing of two distinct species of leopard geckos, *Eublepharis angramainyu* and *E. macularius*: viability, fertility and phenotypic variation of the hybrids. *Plos One* 10. // Frynta, D., Jančúchová-Lásková, J., Frýdlová, P. & Landová, E. Fast or slow? A comparative study of body weight trajectories in three species of the genus *Eublepharis* and their hybrids (manuscript). // Landová, E., Jančúchová-Lásková, J., Musilová, V., Kadochová, S. & Frynta, D. (2013). Ontogenetic switch between alternative antipredatory strategies in the leopard gecko (*Eublepharis macularius*): defensive threat versus escape. *Behavioral Ecology and Sociobiology* 67: 1113-1122.

V současnosti: Pokračuji ve výzkumu ekologie chování gekončků nočních ve spolupráci s doc. RNDr. Františkem Sedláčkem, Ph.D. (Katedra zoologie, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích) a doc. RNDr. Daniele Fryntou, Ph.D., (Oddělení ekologie a etologie, Katedra zoologie, Univerzita Karlova) a podílím se na výuce předmětu Chov exotických ptáků na Katedře biologických disciplín (Zemědělská fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích). Rodičovská „dovolená“.

Barbora Kuběnová: Infant handling in Barbary macaques. 2017. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Přírodovědecká fakulta, Katedra zoologie. Školitel: Martina Konečná

Anotace: Barbary macaques are known for the extreme intensity of and variation in infant handling by males in comparison with other primates of *Cercopithecinae*. We aimed to explain why male Barbary macaques are interested in infant handling. We investigated different types of male infant handling interactions in wild group of Barbary macaques in their natural habitat in Morocco. We concluded that infant handling is highly heterogeneous phenomenon and different types of male-infant interactions may be driven by various motivations of males and/or profits they bring to females or infants. Our results suggests that occurrence of male infant handling in Barbary macaques can be at least partly driven by paternal effort. At the same time, males may use infants as a social strategy how to increase their mating success with females or how

to establish social bonds with other males. To use infant handling as a strategic social tool, males are able to use complex social knowledge including awareness about relationship between other individuals.

Obsah dizertace: Kuběnová B, Schülke O, Majolo B, Ostner J, Šmilauer P, Tkaczynski PJ, Waterman JO, Konečná M. (submitted). Male and female perspective in explaining the link between infant care and mating strategy in male Barbary macaques. // Kuběnová B, Schülke O, Majolo B, Ostner J, Šmilauer P, Konečná M. (in preparation). The effect of dominance rank on the distribution of different types of male-infant-male interactions in Barbary macaques. // Kuběnová B, Konečná M, Majolo B, Ostner J, Šmilauer P, Schülke O (2017). Triadic awareness predicts partner choice in male-infant-male interactions in Barbary macaques. *Animal Cognition* 20(2):221-232. // Waters S, El Harrad A, Amhaouch Z, Kuběnová B (2016). Releasing confiscated Barbary macaques to improve national awareness of the illegal pet trade in Morocco. In *Global-reintroduction Perspectives: 2016, Case-studies from around the globe*. IUCN, pp 216-220.

V súčasnosti: Stipendium Japan Society for the Promotion of Science (JSPS). Kyoto University Primate Research Institute, Ecology and Social Behavior, školiteľ Andrew MacIntosh. Momentálne pripravujú výskumný projekt týkajúci sa interakcií medzi dospelými a mláďatami u japonských makakov na ostrove Yakushima v Japonsku.

Tomáš Senko: Neurobehaviorálna charakteristika potkanov prenatálne vystavených zvýšenej hladine angiotenzínu II. 2017. Univerzita Komenského v Bratislave, Prírodovedecká fakulta. Školiteľ: Lucia Kršková

Anotace: Dizertačná práca sa venuje štúdiu mechanizmov prenatálneho programovania postnatálnych ochorení, ktorých výskyt je často spájaný s významnými zmenami správania. Práca prináša nové informácie o vplyve prenatálneho vystavenia zvýšeným hladinám angiotenzínu II (Ang II), ako jedného z najvýznamnejších regulátorov tlaku krvi, na správanie potkanov a na vybrané neurotransmiterické systémy súvisiace s behaviorálnymi zmenami. V záujme zvýšenia maternálnych hladín Ang II sme samiciam na 6. deň gravidity implantovali osmotické minipumpy, z ktorých bol kontinuálne uvoľňovaný Ang II (2 µg/kg/hod počas 14 dní). Potomstvo sme potom vo vybraných etapách ontogenézy podrobili sérii behaviorálnych testov a nakoniec sme pomocou *in situ* hybridizácie hodnotili zmeny na úrovni mozgu. Prenatálne vystavenie zvýšeným hladinám Ang II viedlo k zvýšenej explorácii v odstavce, pričom v puberte a dospelosti sa situácia otočila. Emocionalita bola v puberte a dospelosti znížená, avšak emocionálna reaktivita naopak zvýšená. Prejavy anxiety podobného správania boli znížené v odstavce, pričom opačný efekt sme sledovali v dospelosti. V sociálnom správaní sme sledovali zvýšenie doby latencie k prvému kontaktu v odstavce, v puberte a dospelosti, bola doba latencie naopak znížená. V puberte a dospelosti tiež prišlo k zníženiu ostatných, nami sledovaných prejavov, sociálneho správania. *In situ* hybridizáciou sme na úrovni mozgu zistili znížené hladiny mRNA pre vazopresín v paraventriculárnych (PVN) a supraoptických (SPO) jadrách hypotalamu. Rozdiely v expresii mRNA pre oxytocín sme nezaznamenali. Celkovo viedlo prenatálne vystavenie zvýšeným hladinám Ang II ku zmenám v postnatálnych stratégiách, pričom v odstavce prišlo k odklonu proaktívnym smerom. Avšak v puberte a dospelosti sa zvieratá prenatálne vystavené zvýšeným hladinám Ang II javili v porovnaní s kontrolnou skupinou reaktívnejšie. Na záver môžeme povedať, že prenatálne narušenie mechanizmov tlaku krvi, spôsobilo zmeny v neurobehaviorálnom profile, pričom ich objavenie a charakter bol závislý na etape ontogenézy.

Obsah dizertace: Senko, T., Svitok, P., Kršková, L. (2017). Effect of maternal renin-angiotensin-aldosterone system activation on social coping strategies and gene expression of oxytocin and vasopressin

in the brain of rat offspring in adulthood. *General Physiology and Biophysics*, 36(4), 391-398. doi: 10.4149/gpb_2017013 // **Svitok, P., Senko, T., Panakova, Z., Olexova, L., Krskova, L., Okuliarova, L., Zeman, M. (2015).** Prenatal exposure to angiotensin II increases blood pressure and decreases salt sensitivity in rats. *Clinical and Experimental Hypertension*, 39(6), 489-494. doi: 10.1080/10641963.2016.1226887 // **Senko, T., Kršková, L., Olexová L., Mokošáková M. (2017).** The emotionality of rat (*Rattus norvegicus*) prenatally exposed to elevated levels of angiotensin 2: Potential use of the Rat Grimace Scale – A preliminary study. *Neuroendocrinology letters*, 38(2), 117–123.

V súčasnosti: Katedra živočíšnej fyziológie a etológie, Prírodovedecká fakulta, Univerzita Komenského v Bratislave, vedecko-pedagogický pracovník. V súčasnosti sa zaoberám vplyvom vystavenia zmesi ftalátov na neurobehaviorálnu charakteristiku potkanov. Okrem toho sa venujem už aj neurofyziológii (metódou MEA – multielectrode array), kde spoločne s kolegami sledujeme spontánnu aktivitu populácie neurónov v suprachiazmatických jadrách potkanieho mozgu.

Vít Třebický: Relationship between male facial morphology and assessments of fighting ability. 2017. Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, Katedra filosofie a dějin přírodních věd. Školitel Jan Havlíček

Anotace: Social interactions may sometimes collide and result in conflicts which can be solved among others by means of physical violence. However, physical confrontations entail a risk of injuries and other fitness-affecting consequences. Thus, it seems likely that cognitive and behavioural processes to assess the fighting ability may have evolved by means of natural selection. This would facilitate adaptive decisions and responses to decrease costs and increase benefits from potential confrontations.

Behavioural characteristics are often assessed according to physical traits such as facial appearance. People are relatively accurate in attributions of certain characteristics from facial traits, like physical strength or propensity for aggression. However, previous research was not based on data about actual fighting ability. Therefore, we conducted a series of empirical studies testing perception of formidability, accuracy of the perception and attempted to identify facial morphological traits related to the assessments and actual fighting performance. To test these issues, we employed Mixed Martial Arts contestants and used their record of victories and defeats.

The results of our first study revealed that people are indeed able to relatively accurately assess the fighting ability of others. The fighting ability and its assessment is connected to certain facial morphological features, for instance the position and shape of eyes, mouth and chin. The second study showed that people are above chance successful when asked to choose the winner of a fight out of two potential opponents. The more formidable fighter is judged as stronger, more dominant and attractive. In the third study, we analysed relative facial width which is hypothesised to serve as a marker of formidability. Our results showed a positive correlation between rated formidability, real fighting success and relative facial width.

We propose a model of multi-level assessments of formidability that describes processes behind fight-or-flight decision. When an individual encounter a potential antagonist, the first step in such decision-making process might depend predominantly on the overall size of the opponent. When the rivals are of roughly equal size, a next level of assessment primarily related to perception of facial features takes place.

Obsah dizertace: Třebický, V., Kleisner, K., & Havlíček, J. (2012). Evolutionary concepts of human physical attractiveness: The case of male physique. *Anthropologie*, 50(1), 33–45. // **Třebický, V. & Havlíček, J. (2017).** Signals of Body Size. In T. K. Shackelford & V. A. Weekes-Shackelford (Eds.), *Encyclopaedia of Evolutionary Psychological Science*. Cham: Springer International Publishing. //

Třebický, V., Havlíček, J., Roberts, S. C., Little, A. C., & Kleisner, K. (2013). Perceived aggressiveness predicts fighting performance in mixed-martial-arts fighters. *Psychological Science*, 24(9), 1664–72. // **Little, A. C., Třebický, V., Havlíček, J., Roberts, S. C., & Kleisner, K. (2015).** Human perception of fighting ability: facial cues predict winners and losers in mixed martial arts fights. *Behavioral Ecology*, 0, arv089. // **Třebický, V., Fialová, J., Kleisner, K., Roberts, S. C., Little, A. C., & Havlíček, J. (2015).** Further evidence for links between facial width-to-height ratio and fighting success: Commentary on Zilioli et al. (2014). *Aggressive Behavior*, 41(4), 331–334. // **Třebický, V., Fialová, J., Kleisner, K., & Havlíček, J. (2016).** Focal Length Affects Depicted Shape and Perception of Facial Images. *Plos One*, 11(2), e0149313

V současnosti: Vědecký pracovník na Katedře filosofie a dějin přírodních věd, Přírodovědecká fakulta, Univerzita Karlova a v Národním ústavu duševního zdraví. V současnosti stále pokračuji ve výzkumu percepce morfologických a osobnostních vodítek úspěšnosti ve fyzické konfrontaci.

[↑ Zpět na obsah](#)

Stalo se (2017)

Na tomto místě bychom chtěli přinášet výběr nejzajímavějšího dění v oboru v uplynulém roce, jak ho zaznamenala facebooková stránka ČSEtS. V menší míře je v následujícím textu čerpáno z newsletterů spřízněných společností nebo i dalších zdrojů. Do jaké míry se dozvíme o zajímavých událostech, vystoupení v médiích, rozhovorech, knihách apod., závisí hlavně na vás. Proto neváhejte a pošlete upozornění na email nebo facebook společnosti. Elektronická verze obsahuje klikací linky. (Pořadí jednotlivých bodů je chronologické nebo náhodné.)

Osobnosti

- 18. 4. 2017 zemřel **Jaak Panksepp** (1943–2017, 73 let), významný neurobiolog, přední osobnost výzkumu emocí u zvířat. Muž, který zlechtal potkany. Nekrolog přinesl například [Washington Post](#).
- 12. 5. 2017 zemřel **Amotz Zahavi** (1928–2017, 88 let), biolog známý zejména díky své práci v oblasti evoluce signálů. Časopis *Behavior Ecology* věnoval památce Amotze Zahaviho speciální [virtuální číslo](#). Nekrology přinesly například časopisy [Behavior Ecology](#), [Ecology and Evolution](#), nebo newsletter [Animal Behavior Society](#).
- 1. 8. 2017 zemřel **Patrick Bateson** (1938–2017, 79 let), který proslul svou prací zaměřenou na mechanismy ontogeneze chování živočichů. Nekrolog přinesly například přední vědecké časopisy [Nature](#) a [Science](#), deník [Guardian](#), nebo newsletter [Animal Behavior Society](#).

O chování člověka a živočichů v médiích

- Jan Havlíček hovořil v DVTv, [Muži preferují pevná řadra, peníze na podobnou studii se shání celkem snadno, říká vědec](#).
- Webové stránky ČT informovaly o výsledcích projektů Nářečí českých strnadů. [Iptáci mají vymřelé jazyky. Strnadí latinu zkoumali čeští biologové na Novém Zélandu](#).
- Česká televize odvysílala premiéru pětidílného seriálu „[Člověk, to je věda](#)“. Etologicky zaměřené jsou především díly Jestřábi a hrdličky, Čí je moje dítě,

Toxoplasma: řídí nás parazit a Pod vlivem hormonální antikoncepce. V dokumentech se objevuje řada stálých či občasných členů ČSEtS, jako Daniel Frynta, Jaroslav Flegr, Jan Havlíček, Kateřina Klapilová, Jitka Lindová, Jaroslava Valentová, Vít Třebický a Jitka Fialová.

- Primatoložka Jane Goodall vystoupila v pořadu České televize [Hyde Park Civilizace](#).
- Pavel Stopka mluvil o genetice chování živočichů v [Show Jana Krause](#).
- Stanislav Lhota hovořil v pořadu [Objektiv](#) o ochraně a výzkumu primátů a jejich biotopů.
- Luděk Bartoš hovořil v pořadu Věda 24, Hybridi se šíří. [V Česku přibývá kříženců jelenů evropských a jelenů sika, poznáte je po hlase](#).
- Během léta se uskutečnila série rozhovorů se Zuzanou Štěrbovou: například v časopise [Instinkt](#), [MF Dnes](#), v rozhlasu na stanici [Leonardo](#), a v televizi [Seznam Zprávy](#).
- Jan Žďárek získal cenu za popularizaci vědy, o čemž informovala řada médií. Zde je krátká [reportáž z udělení ceny](#) z produkce AV ČR.
- Kateřina Klapilová vystoupila a hovořila o svém výzkumu například v DVTV ([S antikoncepcí ženy vybírají rozumem, nevolí svalovce, ale lepší otce pro děti, tvrdí Klapilová](#)) nebo v Radiožurnálu ([Ženy žárlí jinak než muži. Může za to evoluce, říká sexuoložka Kateřina Klapilová](#)).
- Kateřina Klapilová a Daniel Frynta byli hosty v pořadu Fokus Václava Moravce – [Zvíře v nás](#).

Semináře, přednášky, apod.

- 7.– 8. 9. 2017. Michaela Másílková se svým týmem zorganizovala na Jihočeské univerzitě mezinárodní studentskou konferenci [4th European Student Conference on Behaviour & Cognition 2017](#).
- 2. 2017. Ve Výzkumném ústavu živočišné výroby se uskutečnil seminář „Measuring animal emotions with infrared thermography“.
- 10. 2017. V rámci festivalu Příběhy Země proběhla přednáška Thad a Angi Lacinak: [Zvířecí agrese v pozitivním tréninku a jak s ní pracujeme](#).
- 16. 11. 2017. V Národním ústavu duševního zdraví v Klecanech proběhla přednáška mezinárodně uznávaného odborníka v oblasti neurobiologie sexuálního chování prof. Jima Pfause z Concordia University, Montreal, Kanada: Neurobiology of sexual behavior.
- 7. 9. 2017. V Národním ústavu duševního zdraví v Klecanech proběhla přednáška [Michaela Stirrata](#) ze St. John University, York, Velká Británie: Who pays for dinner on a blind date?
- Tradičně probíhaly Biologické čtvrtky. V jejich rámci proběhly přednášky Jana Havlíčka, [O původu kultury](#) a Martina Langa, [Náboženství jako komplexní adaptivní systém](#).

- S chováním člověka souviselo několik komentovaných promítání organizovaných platformou [KINOLAB](#), například [Moc genů](#), [Toxoplasma – řídí nás parazit?](#), Pod vlivem antikoncepce aj.

Knihy

- [**The Cuckoo: The Uninvited Guest**](#). Oldřich Mikulica, Tomáš Grim, Karl Schulze-Hagen, Bard G. Stokke. 2017. O knize informoval například portál Novinky.cz ([Čeští odborníci se podíleli na vyvracení mýtů o kukačkách](#)).
- [**O původu kultury**](#). Lenka Ovčáčková a kol. 2017. V prosinci 2017 jste měli možnost zúčastnit se [křestu](#) této nové knihy.
- [**Behave**](#). Robert M. Sapolsky. 2017. Recenzi knihy přinesly přední vědecké časopisy [Science](#) a [Nature](#).
- [**Animal behaviour: A very short introduction**](#). Tristram D. Wyatt. 2017. Úvod do problematiky studia chování živočichů pro laické publikum.
- [**The Sensory Ecology of Birds**](#). Graham R. Martin. 2017. Recenze najdete na straně 16 v newsletteru ISBE [zde](#).
- Animal Behavior Society každoročně vyhlašuje cenu za dětskou knihu (ABS Outstanding Children's Book Award). Letos se vítězem stala kniha [Build Beaver Build!](#) Od Sandra Markle a Deborah Hocking. Dále byly zmíněny knihy: [After a While Crocodile: Alexa's Diary](#), [Crow Smarts](#) a [Fish Tricks](#).
- [**The Animals Among Us**](#). John Bradshaw. 2017. Why do we keep pets? Bradshaw argues that it goes beyond cuteness and companionship, and all the way back to an ancient connection in our shared past. Weaving together psychology and evolutionary science, the book will give pet owners a newfound appreciation for their furry friends. ([22 of this year's best science books, Science Focus](#))
- [**Other Minds**](#). Peter Godfrey-Smith. 2017. The octopus is essentially an alien species right here on Earth – a sentient being whose intelligence has evolved entirely independently from our own. Godfrey-Smith peers into the minds of these cephalopods, revealing what they can tell us about the nature of consciousness itself. ([22 of this year's best science books, Science Focus](#))
- [**Improbable Destinies**](#). Jonathan Losos. 2017. Packed with stories of capturing lizards in the field, Improbable Destinies explores how we think evolutionary changes happen in populations, from mice to microbes to sticklebacks. Get this for the backyard biologist in your life. ([21 science books that make excellent gifts, Popular Science](#)).
- [**Cannibalism**](#). Bill Schutt. 2017. The grisly practice of eating your own kind turns out to be widespread in the animal kingdom, a zoologist explains in this captivating look at cannibalism. ([Favorite science books of 2017, ScienceNews](#))
- [**How to Tame a Fox**](#). Lee A. Dugatkin and Lyudmila Trut. 2017. An experiment to replay animal domestication by selectively breeding wild silver foxes is lovingly retold, including by the researcher who has kept the project alive for nearly 60 years. ([Favorite science books of 2017, ScienceNews](#))

- **American Wolf.** Nate Blakeslee. 2017. A brilliant narrative telling the reintroduction of wolves into Yellowstone National Park, in which author explores both the natural history of the animals and the western environment and the controversy around bringing the back. The book is a vivid portrait of scientists, hunters and wolves themselves in all their complexity and the story is both absorbing and, at times, heartbreaking. ([The Best Science Books Of 2017, Science Friday](#))
- **The Evolution of Beauty: How Darwin's Forgotten Theory of Mate Choice Shapes the Animal World – and Us.** Richard O. Prum. 2017. Picking a fight with Darwinian evolution, 150 years later, is still a sure way to conjure scientific outrage. In *Evolution of Beauty*, Yale University ornithologist Richard Prum seems to argue against the idea that all structures evolve for a reason; instead, he asserts, beauty in nature evolves merely to please a female's arbitrary tastes. Prum weaves together a vast number of examples and counterexamples to build what some have called a feminist argument of evolution. But is the idea that female whims are the primary driver of male beauty really so alien? Perhaps this is exactly what Darwin meant in his theory of mate choice, and it's us that have been misreading him. A celebration of "arbitrary and useless beauty" not to be missed. ([The Ten Best Science Books of 2017, Smithsonian](#))
- **What It's Like to Be a Dog: And Other Adventures in Animal Neuroscience.** Gregory Berns, Joe Hempel. 2017. Does your dog truly love you? For most of history, this has been merely a fleeting thought that haunts dog owners in the hours before sleep, but to which there can be no satisfying response. Thanks to neuroscience, that may be changing, argues psychology professor Gregory Berns in this accessible new book. Berns trained dogs to sit in an MRI machine in order to peer into the brains of conscious, thinking canines for the first time. That pioneering work inspired him to delve deeper into the minds of other animals, from raccoons to sea lions to the extinct thylacine. Berns weaves the scientific with the personal to take this work to its logical conclusion: With their sophisticated ability to think, choose and feel, dogs and other animals do not deserve the cruel treatment humans so often dole out to them. ([The Ten Best Science Books of 2017, Smithsonian](#))

[↑ Zpět na obsah](#)

Zprávy z konferencí, stáží apod.

4th European Student Conference on Behaviour & Cognition, 2017, České Budějovice, <https://escbc2017.wordpress.com/>,
<https://www.facebook.com/escbc2017/>

Michaela Másílková, PhD. student, organizátorka konference, Přírodovědecká fakulta, Jihočeská univerzita

7. a 8. září 2017 se na Přírodovědecké fakultě JU konala mezinárodní studentská konference 4th European Student Conference on Behaviour & Cognition. Účastnila jsem se loňského ročníku pořádaného univerzitou v St. Andrews a konference měla natolik pozitivní atmosféru a příjemnou velikost, že jsem si řekla, že to je něco, co bychom mohli u nás v Českých Budějovicích na katedře zoologie zvládnout také.

ESCBC je výhradně studentská záležitost organizovaná studenty a určená studentům. Cílem této konference je zprostředkovat setkání mladých začínajících vědců zabývajících se výzkumem chování a kognice lidí i zvířat a umožnit jim diskuzi v uvolněné neformální atmosféře, která je daná díky omezené kapacitě účastníků. Konference je tradičně bez registračního poplatku, aby byla dostupná pro všechny. Proto bylo její finanční zajištění zpočátku pro nás organizátory výzva, ale nakonec se nám ji podařilo úspěšně zdolat. Poděkování tedy patří našim sponzorům, bez kterých by se konference nemohla konat, jmenovitě: Přírodovědecká fakulta JU, Katedra zoologie Přf JU, The Royal Society Publishing, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích a firma Recall.

Naše pozvání přijali 2 zahraniční hosté, Dr. Kate Arnold (University of St Andrews) a prof. Thomas Bugnyar (University of Vienna), se skvělými plenárními přednáškami na témata referenční vokalizace primátů a sociálních vztahů krkavcovitých ptáků. Kate Arnold se snažila studenty povzbudit, aby nevzdávali výzkum, i když jim zrovna nevychází

výsledky podle jejich představ. Přednáška prof. Bugnyara, ač kratší, tak shrnovala všechny dosavadní poznatky a výsledky práce jeho týmu a podnítila téměř stejně dlouho trvající diskuzi.

Kate Arnold

Thomas Bugnyar

Konference se účastnilo celkem 45 studentů z 11 evropských zemí a 25 institucí. Dva dny konference nabídly bohatý program s kvalitními přednáškami a postery a celou řadou exkurzí a doprovodných aktivit. Přednášky byly rozděleny do 6 různorodých sekcí, mj. např. sekce věnovaná magnetorepci, sociálnímu učení ptáků nebo osobnosti a emocím zvířat. Úroveň studentských přednášek včetně následných diskuzí byla nadstandardně vysoká. Cenu za nejlepší studentskou přednášku si odnesl Bawan Amin

(Leiden University) za přednášku: „What's that I hear? Can traffic noise confuse bats?“ a cena za nejlepší poster s názvem „A new method for detecting magnetoreception in mammals“ putovala Christin Osadnik (University of Duisburg-Essen). Jediné, co nás jako organizátory trochu mrzelo, byl nezájem českých studentů prezentovat svá témata formou přednášek. Protože co víc si student může přát než mezinárodní konferenci zadarmo pořádanou na domácí půdě, na které se nemusí ostýchat přednášet. Nicméně české i slovenské instituce měly své zástupce. Na konferenci přednášel Andrea Sommesse a Bruno Esattore z VÚŽV a Gabriel Šaffa z Univerzity v Prešově. Jihočeskou univerzitu reprezentovaly s postery Pavla Dudová, Tereza Drábková a Martina Karásková.

Společná fotka účastníků konference

Myslím, že konference měla úspěch, studenti i plenární přednášející byli spokojení a těšilo mě vidět, že si ke konci konference vyměňují kontakty, takže cíl splněn. Důkazem pro mě byla i účast na posledním večeru, kdy do restaurace na poslední společné pivo přišli skoro všichni účastníci a vydrželi se mačkat v salonku pro 25 lidí téměř do konce. Jedna z věcí, kterou jsme organizačně nezvládli, byla absence témat týkajících se etologie lidí. Snad budou tato témata příští rok zastoupena hojněji. Jako organizátor si člověk konferenci po pár hodinách spánku, litrech kávy a nervech, aby všechno běželo, jak má, moc neužije, takže se těšíme na ESCBC2018, která se bude konat na univerzitě ve Vídni. Doufáme, že tentokrát čeští studenti vyrazí do Vídně i s přednáškami, není to přeci jen tak daleko!

Velké díky patří skvělému týmu Markétě Hejníkové, Janě Nácarové, Monice Novákové a Míše Syrové (studentky KZO PŘF JU), které se mnou do organizace konference šly a bez nichž by se ESCBC2017 neuskutečnila! A díky všem, kteří se ESCBC účastnili!

50. výročie PSGB (PSGB 50th Anniversary), 27. – 29. novembra 2017, Londýn

<http://www.psgb.org/news.php>

Magdaléna Hadová, PhD. študent, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

V dňoch 27. – 29. 11. 2017 sme sa ja a Míša Másílková zúčastnili na konferencii pri príležitosti päťdesiateho výročia založenia Primatologickej Spoločnosti Veľkej Británie (Primate Society of Great Britain) v Londýne. Na túto vcelku veľkolepú udalosť pod záštitou Jane Goodall a Fransa de Waala sme sa s Míšou tešili už od leta, a bol to parádny zážitok!

Míša sa účastnila ako vyslanec z katedry zoológie s posterom o personalite pazúrkatých opičiek, zatiaľ čo ja som sa pridružila ako zvedavec a ako morálna/kolegiálna podpora v rámci cca 400 účastníkov z rôznych krajín sveta – Veľkej Británie, USA, Portugalska, Španielska, Indie (a samozrejme ČR a SR).

Konferencia sa konala v krásnej, historickej budove Royal Geographical Society v štvrti Kensington. Prvý deň konferencie otvárala svojou prednáškou, ako inak, Jane Goodall. Jej rozprávanie malo titulok „Gombe and Beyond“ a zaspomínala si v ňom na svoje začiatky s dr. Louisom Leekeym, prvú výpravu do Afriky a úskalia terénnej práce v dobách, keď (nielen) o zručnostiach a personalite zvierat ešte mnohí nevedeli. Rozprávala aj o mnohých študentoch, ktorí pokračovali v jej šľapajách, takisto ako o iných výskumníkoch, ktorí sa počas svojho výskumu uchýlili k vcelku netradičným metodickým technikám („he covered himself with baboon shit“), niekedy bez úspešného výsledku (s uniformným výbuchom smiechu celého publika).

Po Jane nasledoval blok niekoľkých odborníkov, z ktorých každý sa venuje nemenej dôležitej problematike – napr. Susan Cheyne, Helen Chatterjee a Ian Redmond. Prednášky sa tak týkali napr. ochrany primátov a krajiny Madagaskaru a juhovýchodnej Ázie, obchodovania s primátmi a vplyvu modernej kultúry vrátane sociálnych sietí na šírenie negatívneho ale aj pozitívneho povedomia a pod.

Počas oboch dní sme v rámci obednej pauzy mohli stráviť čas debatovaním v posterovej sekcii krmiac sa jednobubkami z obedného bufetu, alebo prehliadaním rôznych predmetov ponúkaných v „tichej aukcii.“ Počas prvého dňa sa zároveň Jane Goodall veľkoryso podujala na autogramiádu našich knížiek a zotrvala na ďalších prednáškach až do konca dňa. V rámci týchto prednášok vyniklo rozprávanie Anny Nekaris a Jo Setchell, ktoré obe predostreli publiku dôležitosť využitia pomoci a znalostí domácich obyvateľov vo výskume kriticky ohrozených primátov. Anna Nekaris zároveň prezentovala výsledky jej práce zameranej na vytvorenie nových knížiek pre deti a mládež o ohrozených druhoch poloopíc Madagaskaru, a tak aj na šírenie lepšieho povedomia priamo na mieste výskytu týchto zvierat.

Na záver prvého dňa konferencie vystúpil Russel Mittermeier, kt. pôsobí ako predseda Združenia primatológov v Komisii Pre Prežitie Druhov (Species Survival Commission) IUCN od roku 1977. Prednáška sa týkala najmä súčasných štatistík ohrozených druhov primátov a prognóz do budúcnosti. Po skončení boli k dispozícii aj tlačené verzie aktualizovaného prehľadu 25 ohrozených druhov primátov na červenej listine, ktoré neskôr všetci autori (vrátane geniálneho ilustrátora Stevena Nasha) s úsmevom a ochotou na gala večeri podpísali každému záujemcovi.

Gala večera sa niesla v pomerne suchom, „britskom“ štýle. Po zaujímavých a vtipných otváracích príhovoroch Jane Goodall a profesora Boba Martina (antropológ, Emeritus Curator, The Field Museum of Natural History in Chicago) sa rozprúdila veselá vrava ako nových, tak aj starých známych. Kupodivu však v pozadí nehrala žiadna hudba a drvivá väčšina ľudí striehla popri konverzácii na čašníkov. Tí sa po istom čase začali zjavovať s táckami plnými malých porcií rôznych druhov cestovín, ako drobným občerstvením na večeru. S pribúdajúcim časom sa zmenšoval počet hostí na gala večeri, a tak sme sa aj my pobrali trochu si pospať pred druhým, nemenej plným dňom konferencie.

Druhý deň odštartoval Frans de Waal svojou prednáškou najmä o výskume mýtu, že ľudská kooperácia je „obrovská anomália.“ Rozprávanie o viacerých pokusoch v spolupráci so svojimi študentmi na malpách, šimpanzoch i slonoch prelínal s premietaním zaujímavých a vtipných fotiek a videí, ktoré perfektne dokresľovali informačný obsah jeho prednášky. Hovoril o súťaživosti jedincov, zmysle pre spravodlivosť, empatii a kooperácii v rôznych situáciách a pokusoch, ktorým boli (nielen) ním študované primáty (a iné zvieratá) kedy vystavené.

Keď sa však spätne pozriem na tento deň, Fransova zaujímavá a vtipná prednáška ma tak celkom nepripravila na všetky ostatné, nasledujúce príspevky. Zvyšok dňa sa niesol v znamení bývalých predsedov alebo funkcionárov Primatologickej spoločnosti, ktorí vystúpili buď s poznatkami vo svojom výskume alebo s motivačnými prejavmi do budúcnosti výskumu. Medzi týmito odborníkmi vynikli prednášky Robina Dunbara a Phyllis Lee. Riešila sa v nich otázka aspektov ovplyvňujúcich veľkosť sociálnych skupín primátov a veľkosť ich mozgu, takisto ako tzv. taxonomický šovinizmus v primatológii („it's not all about us“), a prečo je dôležité študovať aj iné skupiny živočíchov okrem primátov.

Počas druhého dňa boli v rámci obednej pauzy naplánované tzv. „fast fire talks“ pre autorov vystavených posterov, kde mohli záujemcovia počas 60 sekúnd na pódiu odprezentovať na jednom powerpointovom slide zaujímavé informácie o svojej práci, a prilákať tak publikum k svojmu posteru. Medzi viac ako 30 účastníkmi tejto „disciplíny“ sa našli aj výborne si počínajúce jedince, aj horšie. Či im tieto 60 sekundové prezentácie boli nakoniec k niečomu dobré, nevieme. Organizačne to totiž možno nebolo celkom dobre domyslené – vyšlo to na popoludnie pred koncom konferencie, kde už

popri posledných prednáškach neostávalo veľa času na debatovanie či dokonca len samotné prezeranie posterov.

Ako posledná vystúpila so svojou prednáškou Hannah Buchanan-Smith z University of Stirling o welfare primátov, kde veľmi pekne zhrnula pozíciu, prínosy a povinnosti primatológov (ale aj iných vedcov) v ochrane primátov a iných ohrozených živočíšnych druhov. Najdôležitejším posolstvom jej záverečného prednesu bola asi informácia, že v dnešnom technologicky pokročilom svete je kľúčové prinášať odborné vedomosti "laickej" verejnosti a byť ambasádormi zvierat, ktoré sa nemôžu brániť vykorisťovaniu či vyhubeniu nami, ľuďmi.

Celkovo však s Míšou hodnotíme túto konferenciu ako skvelú, plnú zaujímavých tém, zapálených študentov do pokroku vedy a dobrých zážitkov, ktoré sme si z Londýna doniesli domov.

International Bioacoustic Congress (IBAC), 8. – 13. října 2017, Haridwar, Indie

www.ibac2017india.com

Van Boheemen S. J., Vokurková J., Souriau A., PhD students, Department of Ecology, Faculty of Science, Charles University in Prague

The XXVIth IBAC Congress was held from the 8th to the 13th October 2017 in Haridwar, Uttarakhand, India. Our story begins with the result of the vote for the last IBAC conference: for the first time in its history, the biennial bioacoustic congress was set to be organized in Asia! This decision was a unique occasion for the eastern scientific community to join and present their work. Moreover, it also gave us the opportunity to travel to an exotic country, full of legends and its very unique flora and fauna.

We arrived in New Delhi, India shortly after the monsoon season. If the hot and humid tropical weather would not get you spinning on your feet, the warm colours, exotic smells, intense sounds certainly would. After an eventful, 5-hour journey, we reached the city of Haridwar, which is located in the north of India and sits in the foothills of the Himalayas. It is one of the most sacred cities of India, being set on the banks of the famous Ganges River. Still looking for exotic birds and interesting food, we quickly had to overcome the jet lag, for the opening of the congress the next day.

The first, 20-minute, rickshaw ride from the hotel to the congress venue was already full of bird sightings. The drongos and mynas on the electricity wires looked just as interesting to us as we were to the local people. After an elaborate opening ceremony, filled with traditions and well covered by the local press, the congress could start. Even though it was a relatively small congress (there were fewer than 190 participants), a rich

diversity of people was there, with as much interesting topics to present. Key personalities from all over the world attended the conference, some of which were known to us from the last edition of the congress in Murnau, Germany, but also many new faces from the fast-developing Indian scientific world lead by the enthusiastic organizer, Prof. Dinesh Bhatt. As always in an IBAC meeting, there was a lot of room for many enthusiastic young students with just as many different interests to eagerly share their work with other teams. Altogether, the 87 oral presentations and 75 presented posters were of a high level. The presented topics had a wide range within the field of bioacoustics; from behavioural and conservation studies to technical approaches in bioacoustics. Since there is sound production in many taxa, a wide variety was represented; mammals and birds but also many insects, frogs and fishes.

The conference program luckily also left some room to explore the bazaar streets, try the local food (if brave enough to handle the spice!) or even blend into the crowd gathered for the Diwali festival and witness the colourful evening rituals at Ganga river. The surrounding nature was of course very appealing for us, and some lucky person manage to escape for a short trip in the nearby Rajaji nature reserve to see a leopard and wild elephants. Additionally to the conference program, a short personal trip of the roads could not be resisted. Some of us chose to go for the organized trek in the close-by Himalaya Mountains, where the exotic jungle mixes with high peaks temples up to 4000m of elevation, among which we enjoyed long hikes among monkeys in breathtaking landscapes.

Looking back at our experience at IBAC in India, we can say it was a successful trip enriched with many new personal experiences, but most of all a broader look at the many faces of the scientific field of Bioacoustics. We are all looking forward for the next edition of the Congress, in Brighton, England!

[↑ Zpět na obsah](#)

Kalendář konferencí na rok 2018

Kalendář konferencí na rok 2018. Sledujte také facebookovou stránku společnosti <https://www.facebook.com/casetolspol/> pro aktuální informace a oznámení.

leden 2018

3. – 7. 1. 2018. Society for Integrative and Comparative Biology Annual Meeting 2018, San Francisco, USA. <http://www.sicb.org/meetings/2018/>

únor 2018

8. – 9. 2. 2018. Zoologické dny, Brno. <http://zoo.ivb.cz/>

26. – 28. 2. 2018. 13th Topical Meeting of the Ethological Society – Effects of Risk and Fear in Animal Behaviour, Universität Potsdam, Německo. <http://etho2017.de/>

březen 2018

Žádná událost...

duben 2018

4. – 6. 4. 2018. ASAB Easter meeting 2018, University of Plymouth, VB. <http://www.asab.org/conferences/2018/4/6/asab-easter-meeting-2018>

4. – 7. 4. 2018. European Human Behaviour and Evolution Association Congress. Pécs, Hungary. <http://psychology.pte.hu/ehbea2018>

8. – 13. 4. 2018. Animal Behavior Management Alliance Annual Conference, San Antonio, TX, USA, <https://theabma.org/abma-annual-conference/>

květen 2018

Žádná událost...

červen 2018

28. 6. 2018. UFAW Animal Welfare Conference – Recent advances in animal welfare science VI. Centre for Life, Newcastle, UK. <https://www.ufaw.org.uk/ufaw-events/recent-advances-in-animal-welfare-science-vi>

červenec 2018

4. 7. – 7. 7. 2018. Human behaviour and Evolutions Society HBES conference. Amsterdam, Netherlands. <https://www.hbes.com/conference/hbes2018/>

11. – 15. 7. 2018. Ichthyologist & Herpetologist meeting. Rochester, New York, USA. <http://conferences.k-state.edu/JMIH-Austin-2017/about/future-meetings/>

15. – 20. 7. 2018. The International Congress of Neuroethology will be held in Brisbane, Australia. <http://icn2018.com/>

30. 7. – 3. 8. 2018. International Society for Applied Ethology (ISAE), University of Prince Edward Island, Charlottetown, Prince Edward Island, Canada <http://isae2018.com/>

srpen 2018

2. – 6. 8. 2018. 55th Annual Conference of the Animal Behavior Society, University of Wisconsin, Milwaukee, Wisconsin, USA.

<http://www.animalbehaviorsociety.org/2018/index.php>

5. – 10. 8. 2018. International Union for the Study of Social Insects, Guarujá, Brazil. <http://www.iussi2018.com/home>

8. – 11. 8. 2018. 41st meeting of the American Society of Primatologists, San Antonio, TX, USA. <https://www.asp.org/meetings/conference.cfm>

9. – 12. 8. 2018. European Conference on Behavioural Biology (ECBB). Liverpool, UK. <https://www.ljmu.ac.uk/conferences/ecbb>

11. – 16. 8. 2018. The 17th International Behavioral Ecology Congress (ISBE). Minneapolis, Minnesota, USA. <http://www.cvent.com/events/isbe-2018/event-summary-8b8c6b90d61e4194b0893e21e3ef0553.aspx>

19. – 22. 8. 2018. "Evolution": Second Joint Congress on Evolutionary Biology, a joint conference of the European Society for Evolutionary Biology, the American Society of Naturalists, the Society for the Study of Evolution and the Society of Systematic Biologists. Montpellier, France. <http://evolutionmontpellier2018.org/>

září 2018

3. – 7. 9. 2018. International Society for Human Ethology Congress. Santiago, Chile.
<http://ishe.org/chile-2018/>

říjen 2018

Žádná událost...

listopad 2018

9. – 12. 11. 2018. Konference ČSEtS, Jihlava. <http://www.csets.sk/>

prosinec 2018

Žádná událost...

[↑ Zpět na obsah](#)

Zprávy ČSEtS č. 31, 2018. Vydává Česká a Slovenská etologická společnost jako neprodejný bulletin pro členy ČSEtS. Hlavní editor sborníku: RNDr. Pavel Linhart, Ph.D. S přípravou sborníku dále pomáhali členové výboru ČSEtS ve složení: Tereza Petrusková, Jitka Lindová, Michaela Syrová, Petra Frýdlová, Tomáš Senko, Kamil Vlček. Texty prošly jen interní jazykovou úpravou. Vaše příspěvky do zpravodaje zasílejte na adresu: [**casetolspol@gmail.com**](mailto:casetolspol@gmail.com).

[↑ Zpět na obsah](#)